



**Agenda Publishing House**

***EMERGENCY OF PUBLIC DEVELOPMENT:  
FINANCIAL AND LEGAL ASPECTS***

**Monograph**

*edited by Doctor of Economic, Professor,  
Academy of Economic Sciences of Ukraine  
Yu. V. Pasichnyk*

**Agenda Publishing House  
United Kingdom  
2019**

**Agenda Publishing House, United Kingdom**

***EMERGENCE OF PUBLIC DEVELOPMENT: FINANCIAL AND  
LEGAL ASPECTS***

*Recommended for publishing by the Academy of Economic Science of  
Ukraine*

***Reviewers:***

*Doctor of Economics, Professor Korneev V.V.  
Doctor of Economics, Doctor of Legals, Professor Pokataeva O.V.  
Doctor of Economics Sidelnikova L.P.*

**Science editor:** *Doctor of Economic, Professor Yu. Pasichnyk*

**Emergence of public development: financial and legal aspects:**  
monograph /Yu. Pasichnyk and etc.: [Ed. by Doctor of Economic Sciences,  
Prof. Pasichnyk Yu.] : Collective monograph. – Agenda Publishing House,  
Coventry, United Kingdom, 2019. – 737 p.

**ISBN 978-2-5494-0318-5**

*The financial aspects of social sphere and banking sector have been analyzed. The assessment of legal framework for the regulation of economic relations in the state has been conducted. The priorities for the European integration of the domestic business entities as well as the problems of accounting standardization have been outlined. The common guidelines to improve accounting policies and support real economy have been suggested.*

*The publication is targeted at scholars, economists in banking sector, specialists in financial regulatory authorities and business entities, students.*

**ISBN 978-2-5494-0318-5**

© 2019 Agenda Publishing House  
© 2019 Authors

ринку праці, у тому числі малого бізнесу та підприємницької діяльності тощо. Особливу увагу заслуговує питання щодо розробки окремих соціально-економічних заходів, спрямованих на пом'якшення наслідків кризи для найбільш уразливих категорій населення країни, у тому числі сприяння розвитку мережі соціальних служб різних форм власності.

Актуальною є проблема реформування соціальної, транспортної інфраструктури, системи житлово-комунального господарства. Недосконалість виробничої інфраструктури в умовах поширення цифрових технологій і систем автоматизованого проектування загрожує деіндустріалізацією економіки.

### ***7.3 The Impact of Educational Content on the Gender Socialization of Preschoolers and Junior Children***

One of the important tasks of the modern educational system is the adoption of democratic principles of equality in society; the formation of a tolerant behaviour among people, regardless of their gender, age, nationality, disability, etc., which are relevant to the main goal of the Council of Europe Gender Equality Strategy 2018–2023<sup>1</sup>, the Global Goals for Sustainable Development (2016–2030)<sup>2</sup>. It causes the implementation of a non-discriminatory approach to all spheres of society, including education, where will respect all human rights and freedoms, the eradication of any discrimination based on various peculiarities. This issue is also regulated by a number of legislative documents, in particular, the Constitution of Ukraine (Article 24), the Laws of Ukraine (“On Education” (Articles 5, 6), and other documents (“On ensuring Equal Rights and Opportunities of Women and Men”, “On the principles of prevention and combating discrimination in Ukraine”); the State Social Programme on Equal Rights and Opportunities of Women and Men for the period up to 2021, the National Human Rights Strategy of Ukraine, the Concept of the New Ukrainian School<sup>3</sup>, the Strategy for the Implementation of Gender Equality in Education “Education: Gender Dimension – 2021”<sup>4</sup>).

The introduction of a non-discriminatory approach improves educational services for all children; and forms a child’s successful personality, without any stereotypes, beliefs, and prejudices.

<sup>1</sup> Council of Europe Gender Equality Strategy 2018–2023 / Adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe (March 2018). URL: <https://rm.coe.int/prems-093618-gbr-gender-equality-strategy-2023-web-a5/16808b47e1>

<sup>2</sup> Sustainable Development Goals (knowledge platform). URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/?menu=1300>

<sup>3</sup> The New Ukrainian School: conceptual principles of secondary school reform. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Book-ENG.pdf>

<sup>4</sup> Стратегія впровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти «Освіта: гендерний вимір – 2021». URL: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bmhdzZuTihAJ:https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2016/proekt-gendernoyi-strategiyi.doc+&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

The education system is a powerful way by which society reproduces different models of behavior. Kindergarten and primary school are the starting background of the gender socialization of children because their gender competencies as important components of life competencies, which are required for successful adaptation and life in constantly changing conditions, are formed here.

The analysis of pedagogical scientific literature shows that Ukrainian education has never been “neutral or asexual”; on the contrary, a stereotyped approach to the education of students through the educational process and pedagogical interaction was implemented. It directly affects gender socialization of girls and boys<sup>1</sup>.

According to UNESCO, there is “open discrimination” and “hidden discrimination”. “Open discrimination” provides for different educational programs for boys and girls. “Hidden discrimination” provides for gender stereotypes in educational standards, curricula, textbooks, and teaching materials. The “hidden” curriculum includes: 1) organization of the educational institution, gender aspect of relationships at the work, gender stratification of the teaching profession (inequality of sharing of the executive and managerial positions between women and men); 2) unwritten differentiation of “female” and “male” educational subjects; 3) a style of teaching, communication between teachers and girls/boys; 4) gender stereotypes in curriculum, school textbooks and teaching materials. These four dimensions of the “hidden” curriculum not only include gender stereotypes, but also support gender inequality, teaching children to choose their personal values and life directions, in which the “male” is dominant, and “female” – subordinated<sup>2</sup>. Scientists (I. Haidenko, T. Hovorun, O. Kikinezhdi, L. Shtylova) notice, that gender stereotypes in educational materials, children’s magazines form conscious or subconscious attitudes on the correct (supported, approved) or incorrect (criticized, rarely presented) behavior, in generally gender representation of man or woman in the children literature affects the process of a child’s socialization.

The **aim** of the article is to represent the results of the gender expertise of the normative education documents and the textbooks “Basics of Health” of the primary school; and children’s magazines.

Scientist (Sh. Bern, V. Haidenko, T. Hovorun, N. Kozlova, T. Kotlova, I. Predborska, A. Smirnov, T. Riabova, P. Frolov) developed the criteria of gender expertise of normative documents, textbooks, and different teaching materials. The main method is content analysis, according to the following criteria: a) comparative analysis of the frequency of showing the sexes in general, different social roles and activities; b) presence/absence of gender terminology; c) presence/absence of gender component on illustrations; d) presence/absence of

---

<sup>1</sup> *Кравець В. П., Говорун Т. В., Кікінежді О.М. Гендерна соціалізація молодших школярів : навч. посібник. Тернопіль : “Навчальна книга – Богдан”, 2011. 192 с.*

gender stereotypes and prejudice in titles, appeals, texts, style of narration (gender-neutral or gender-sensitive)<sup>1,2,3,4</sup>.

We conducted gender expertise of the State Standard of Primary Education (2011)<sup>5</sup> and a curriculum on the subject “Basic of Health” for 1–4 grades (2012)<sup>6</sup>. It has been determined that the normative documents of the primary school are based on the principles of personally oriented and competent approaches; determined by the content of primary education and relevant to its goal; aimed to develop cognitive abilities and needs of students. The basic principles are the principles of gender equality: ensure equal opportunities for boys and girls, holistic, harmonious, comprehensive child development regardless of his/her gender, an orientation of children to partnership in interpersonal interaction. At the same time, gender language asymmetry has been identified. It concerns the using of masculine nouns and pronouns as an appeal for both sexes. However, it should be noted that the using of gender-sensitive or gender-neutral terms prevails, which characterizes these programs document as gender sensitivity.

The second task of our study was conduction of gender expertise of textbooks “Basic of Health” for 1–4 grades (6 textbooks of editions 2004–2012). The study was carried out in accordance with the mentioned above criteria.

The gender analysis showed that in general the content of the textbooks “Basics of Health” is gender-neutral, but there are still some indicators of gender-determined and traditional approaches. In particular, verbal androcentrism, male marking, gender asymmetry in relation of the male and female sexes in the content of illustrative and text material (1.5:1); representation of male characters in the lead roles (61,9% male: 38,2% female) and traditional activities (66,0% male: 34,0% female) have been revealed. Approximately the equivalent image of both sexes relates to educational (48,0% male: 52,0% female) and home (53,1% male: 46,9% female) spheres.

In general, the content of the illustrations in the textbooks is oriented on male sex. Boys/men are represented in the leading roles, in the foreground of the illustrations, instead of the girls/women – in the secondary roles, behind the main actors. Boys and men are active, and girls are dealing with the circumstances that have happened without their participation. Male characters are engaged to various kinds of sports (football, hockey, and volleyball), they win in contests and competitions, travel and play in public places. Girls/women depicted in the home sphere, they look for children, cook, embroider, draw, read books etc. Such stereotyped depictions of both sexes form the gender stereotyped awareness

<sup>1</sup> Берн Ш. М. *Гендерная психология*. М.; СПб. : Прайм – ЕВРОЗНАК, 2001. 320 с.

<sup>2</sup> Говорун Т. В., Кікінежді О.М. *Гендерна психологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Академія, 2004. 308 с.*

<sup>3</sup> Кравець В. П., Говорун Т. В., Кікінежді О.М. *Гендерна соціалізація молодших школярів : навч. посібник. Тернопіль : “Навчальна книга – Богдан”, 2011. 192 с.*

<sup>4</sup> Штылева Л. В. *Фактор пола в образовании: гендерный подход и анализ*. М. : ПЕРСЭ, 2008. 316 с.

<sup>5</sup> *Державний стандарт початкової загальної освіти (лист КМУ № 462 від 20.04.2011). Початкова школа. 2011. № 7. С. 1–18.*

<sup>6</sup> *Основи здоров'я : навчальна програма для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів / Т.Є. Бойченко та ін. URL: mon.gov.ua/images/files/one-four/osnovy\_zdorov.doc*

of students, for example, that a woman is not able to make great discoveries, showing leadership qualities or win in different contests.

It should be noted that there are positive tendencies in the textbooks, for example, depiction of both sexes in “non-traditional” activities (boy helps his mother or grandmother in cooking, cleaning, look for younger brothers or sisters; in return, a girl makes puzzles, solve logic tasks, work on a laptop, helps her father at home). Some tasks direct students to a partnership, interchangeability of family and social roles: women and men do household affairs together; girls and boys are shown in interaction: prepare training projects, plays, climb the mountain together. The texts include information about a friendship between girls and boys. For example, “Boys and girls can be friends. They have many common interests. Girls – funny, disciplined. Boys are strong and reliable. Girls and boys are never sad together”.

The quantitative analysis of the textbooks “Basic of Health” for 1–2 grades (2011–2012) showed a tendency to balance the depicting of male and female sexes in text and illustrative materials (1,2:1 respectively), while in textbooks for 1–4 grades (2004–2010), the ratio was 1.7:1.

The summarized results of the comparative quantitative analysis of the textbooks “Basic of Health” for 1–4 grades are presented in Table 1.

In general, the analyzed textbooks are written as gender-neutral but include indicators of sex-role and gender approaches. Male domination, marking, and gender language asymmetry are maintained. The boys are shown by the main characters; in contrast, girls are depicted in a limited range of social roles, as secondary characters. It forms in the children polarity conceptions about the “female” and “male” occupations. Boys have more opportunities for research and experimentation, the manifestation of their activity and autonomy, develop social experience; main tasks for girls – homework, cooking, look for other people.

**Table 1 – The summarized results of the comparative quantitative analysis of the textbooks “Basic of Health” for 1–4 grades**

№	Categories	Textbooks “Basic of Health” for 1–4 grades (2004–2010)	Textbooks “Basic of Health” for 1–4 grades (2011–2012)
		male : female (%)	male : female (%)
1.	Male and female (in general)	62,7: 37,3	54,9:45,1
2.	In traditional roles	72,4: 27,6	59,6:40,4
3.	In neutral roles	64,2: 35,8	59,5:40,5
4.	As the main characters	64,8: 35,2	58,9:41,1
5.	As secondary characters	42,5: 57,5	51,0:49,0
7.	Male and female at home	51,7: 48,3	54,5:45,5
8.	Male and female outside	66,1: 33,9	56,4:43,6
9.	Male and female learning smth.	53,9: 46,1	42,1:57,9
10.	As fabulous characters	71,1: 28,9	100:0,0

In order to identify gender stereotypes and prejudices in magazines for preschoolers, which are one of the factors of their gender socialization, we analysed the following magazines: “Baby” (original – “Малютко”), “Posnayko”

(original – “Пізнайко”), “Periwinkle” (original – “Барвінок”), “Angelet” (original – “Ангелятко”), “Little Genius” (original – “Маленький розумник”), “Little Fairy and Seven Dwarfs”, “Seed” (original – “Зерняко”), “Path” (original – “Стежка”) (184 numbers, 2008–2015)<sup>1</sup>. Quantitative results of the comparative content analysis are presented in Table 2.

*Table 2 – Comparative results of content analysis of children’s magazines*

№	Categories (on illustrations)	Children’s magazines (2008–2011)	Children’s magazines (2012–2015)
		male : female (%)	male : female (%)
1.	Male and female (in general)	64,2:35,8	65,1:34,9
2.	In traditional roles	68,2:31,8	76,2:23,8
3.	In neutral roles	56,5:43,5	62,0:38,0
4.	As the main characters	69,0:31,0	68,8:31,3
5.	As secondary characters	54,9:45,1	69,5:30,5
6.	As fabulous characters	81,9:24,2	71,4:28,6

The results of the gender expertise of children’s magazines have shown a similar tendency to the textbooks, in particular, a stereotyped depiction of boys and girls in different activities and roles (he is a little genius; she’s a princess or fairy). The quantitative prevalence of depiction with male in comparison with the female (in general) (in the ratio 1.8:1), in traditional roles and activities (72,2% male: 27,8% female), as fairy tale characters (76,7% male: 23,3% female), as main characters (68,9% male: 31,1% female) are discovered. The depiction of boys and girls in non-stereotyped activities is presented episodically and relates to leisure.

The pattern is revealed: if the authors of articles in children’s magazines are women, then the content of text materials is less stereotyped. In such cases, the stereotype “he acts, and she serves” is replaced by the depicting girls and boys in a joint interaction.

The gender expertise of magazines for preschoolers has shown their focus on boys and girls from the point of view of the development of the reader’s interest. However, examples of stereotyped depicting of both sexes are presented, which form in the children a stereotyped understanding of the polarity of the “female” and “masculine” worlds.

The analyzed magazines impose sex-role models of socialization, which confirm the phenomenon of “hidden discrimination”. This is especially true for magazines for boys (“Little Genius”) and for girls (Little Fairy and Seven Dwarfs). In our opinion, traditional content of magazines determines the one-sided gender socialization of children, because they are focused on different women’s and men’s activities with gender relevant skills, forms the idea about “women’s world”, as opposed to “male world”.

However, the magazines “Seed”, “Angelet” are the examples of gender sensitivity and balance, which pay attention to girls and boys equally, include contain information about values, such as mercy, kindness, care, understanding and

<sup>1</sup> Кікінежді О. М., Говорун Т. В., Шульга І. М. Гендерне виховання дошкільнят : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан. 2015. 192 с.

help others, form interpersonal skills of children. The gender-neutral group includes such magazines: “Posnayko”, “Path”, and “Periwinkle”, which include different information, stories about famous people, logical tasks, crossword, puzzles, and rebuses for children.

Detailed results of gender expertise of some magazines for preschoolers are presented below.

### **“Posnayko”**

Permanent sections of the magazine are addressed to the personal development of the children of both sexes (“Comics”, “Workshop”, “Facts”, “Miracle”, “Games”, “Puzzle”, “Recommend”, “Reader”, “World”, “Rosnayko”, “Interesting stories”, “Know our famous person!”).

Covers of the magazine are relevant to the principles of parity of both sexes (girl and boy as spies, hold hands; as knights and princesses). There is an example of a cover where a girl is depicted in a non-traditional role (topic “Occupation”). In particular, she has inventory for different professions: a ruler, a wrench, a ball, a button, a thermometer, a centimeter ribbon, a police rod, a fork. This example shows a large range of professions, among which children can choose according to their own interests. There is a tendency similar to in textbooks: boys and men are depicted as main, active characters, while girls are secondary and passive. Boys are shown more active in the games, for example, in the game “Barrier of Interference” there are shown only boys who are engaged in various sports: swimming, chess, athletics, running, water skiing, kayaking, jumping on trampolines. In return, girls are passive, in particular, in the picture of a logical game “Sports Camp” they rest on the beach: sit, sunbathe, play with pets, and eat ice cream. The parity of both sexes is observed in one case: the boys with the girls build sand castles together. The advertising of the most popular designer “Lego” is dedicated only to boys, while the series “Friends” – to girls. However, in this game, both sexes are engaged in common activities that point to gender symmetry (men help to cook; girls mow the grass with a lawnmower).

The ambivalence of gender roles is observed in the section “Reader”, which contains stories with various content, where both sexes are depicted in gender-balanced activities, for example, the story of the daring, fearless Alice, who flew to Mars with her dad and lost. She had various interesting adventures, discoveries with the Martians. Another example – a boy (the story “Surprise”) cooks a salad for his mother and surprises her. Some stories include information about the friendship between girls and boys. Girls are depicted as photographers; boys – chefs, journalists. Positive tendencies also relate to common travel stories and adventures of girls and boys (a comic book about four children: Pronia, Mark, Lasun and Piznaiako; children travel together).

The section “Know our famous person” includes stories about famous women and men (artists, athletes, scientists, in particular, Olexander Kryvoshapko, Denys Selantsev, Leonid Kadenyuk, Evhenia Berezyuk, Olena Petrusyevych, Julia and Leonid Kozyrev).

Useful for both sexes is the section “Workshop”, which teaching girls and boys to cook simple dishes (sandwiches, cake, etc.), to make various interesting things (friendship bracelets, horseshoes of salty dough, leaflets for parents,



transformers). In the future, this will help form a wide range of children's abilities and skills. The parity of both sexes is also observed in the English-language section "Posnayko".

Contest participants include girls and boys. Children have an opportunity to submit their own puzzles, rebuses, riddles, narrations about inventions.

#### **"Little Fairy and Seven Dwarfs"**

Permanent sections of the magazine ("Story", "The language confusion", "The cooking recipe", "Crossword", "Coloring", "Fairytale", "Master class", "Advice") are focused on the development of social competence of preschoolers. The content of each issue is devoted to the formation of children's ethnic-cultural competence, informing them about famous people and different countries.

The main heroine of the magazine is Little Fairy, which is depicted on the cover of each issue mostly in static activities: lies among the flowers, holds a cat, etc. In general, all sections of this magazine are aimed at creating girls' gender-stereotyped skills: cooking, cleaning up at home, looking for children, and taking care of themselves. In particular, the section "Cooking Recipe" includes a variety of recipes that can be prepared by girls (sandwiches, pudding, sweet sushi roles). The themes of contests, which are organized by the magazine editorial also are feminine and stereotyped ("Little Housewife", "My friends are Princesses", "Flower House"). Prizes that girls can win include albums for drawing, dolls, etc.

Language gynocentrism in appeals was revealed in the content of magazines: "*Hi, my dear girls!*", "*Hello, my little housewife!*" etc. Only some issues use gender-neutral appeals ("*Hello*", "*Girls and boys, of course, know...*").

Each issue of the magazine include enough logic tasks, crossword, puzzles, riddles that help to develop attention, thinking and imagination of children, the disclosure of his/her individuality. However, such tasks are usually related to traditionally female activities, home sphere. In particular, the labyrinth is painted on a plate; a poster with day schedule is presented on a cup, tasks which develop attention are related to the etiquette. In our opinion, it forms in girls a stereotyped view on their future life, which is limited by family life, kitchen, housekeeping, and so on. The section "Advice" gives some tips about how girls can become a princess, cinders, and housewife.

There are stories of traditional (stereotypical) content in the magazine: "Kateryna at the beauty contest", "How a little singer became a star" etc. They include gender attitudes about a girls' future choice of profession: "*What do little girls dream about? Become Ballerinas, Famous Actors, Models or Singers*". Series of stories about world traditions focus on women's clothes, in particular, mentions girls from Japan: "*Traditional Japanese clothes are called kimonos, which means 'thing that they wear'. People believed that the girl was supposed to be like a candle...*".

Some tendency of overcoming gender stereotypes relates to the depicting of girl Faechka in non-traditional activities, for example, with a magnifying glass in her hands, studying an ancient manuscript. However, such examples in the magazine are not regular.

In our opinion, this magazine demonstrates "open discrimination" which causes one-sided gender socialization of children, because they concentrate child's

attention only on traditional activities, and forms ideas about “female world” with a set of feminine skills.

### “Little Genius”

The permanent section of the magazine are gender-neutral, which aimed to personal children development: “Language task”, “Crossword”, “Task – mental training”, “Mathematical task”, “Task for attention”, “Coloring”, “Labyrinth”. At the same time, the magazine includes sex-oriented sections, such as: “Master-class”, “Fairy-tales”.

This magazine is designed for boys and each section depicts only active boys who jump, fight, loose, seek adventures, launch airplanes into the sky, invent something, etc. The magazine includes different instructions for the manufacture of self-made products: submarines, rockets, paper aviation; master classes which explains the carrying out of interesting experiments, for example, a volcano eruption at home, etc. Attention is focused on the acquaintance of boys with the outside world, unlike the magazine “Little Fairy and the Seven Dwarfs”, where girls deal only with the inner world (home-care, self-care, etc.). The information about the man in traditional activities (repair something, spend time with their sons, travel together) is given in the texts.

A positive tendency, compared to the previous magazine, is the observance of the parity of both sexes in the selection of the main characters of the magazine (boy and girl). These children are shown as equal, they do tasks together (build a sand castle on the beach, lie on the lawn and watch the clouds in the sky, fly on a balloon in the sky, travel, solve logical tasks, etc.). They also depicted as two detectives, volcanologists and other specialists. The positive tendencies of a magazine is a section “Tasks – mental training”, which includes different stories about active rest; water sports games for both sexes. Parity is presented on the pictures: girls are engaged in diving, scuba diving, jumping in water; boys fishing, surfing, swimming, windsurfing, rafting, and sailing.

### “Angelet”

Permanent sections of the magazine are: “I want to know”, “Why?”, “Holy Scripture”, “Love God”, “The Road to Good”, “Tell you a fairy tale”, “Birthday”, “Read with my mother”, “Read with Dad”, “Angelet School for Parents”. Despite the declared gender-neutral character of the magazine, male characters predominate among the main actors (5 male: 2 female).

The gender-neutral sections are: “Holy Scripture”, “Love God”, “The Road to Good”, which include different religious stories, adapted for preschoolers (“Christmas gifts”, “Holy Spirit”, “Is it easy to be good?”, “The entrance of the Lord in Jerusalem”, a story about Mother Teresa). These stories are aimed to forms in children the foundations of Christian morality – mercy, kindness, sensitivity. The magazine also contains the number of calendar ritual songs, prayers, fairy tales and proverbs that informing children about national, historical and ethnocultural heritage.

A good tradition of the magazine is the section for parents “Angelet school for parents”, whose credo is: *“Be careful, mom and dad! Every child is an Angel!”* it is original bank with the educational complex includes gender-neutral advice for parents on different topics (“Education by Love”, “Good Father: Who is he?”),

“Play with me, please!”), which helps to understand every child, communication with his / her “on equal”.

It should be noted that a key advantage of this magazine is focusing on the personal development and parenting of both sexes, which helps to decrease the number of gender stereotypes and prejudices among adults.

The information about the benefit of games with dolls for preschoolers of both sexes is note: *“It is very important for girls and boys to play with dolls, which effects their social development. These role-playing games in the family are very important for all kids. A doll, which can be fed, dressed, put to sleep, helps to form maternal instinct. Boys are studying how to be a good father... “; “When you choosing a toy for a child do not follow patterns and stamps”; “Your child is a person who is not like anyone in the world, and she/he is your main assistant in his/her education”*. The attention is paid to the role of the father in the upbringing and education of the child – from the pregnancy of his wife: *“Relationships between father and his child begin even when the baby is in the bosom of his/her mother. Child’ condition depends on the father’s attitude towards him/her. Taking care of him/her, Dad provides the conditions for the harmonious development of a child and begins to love him/her...”*. Thus, such gender attitudes show the future parental roles (mothers and father), the partnership role of both parents, and responsibility for the upbringing of their children.

The section “Read with Mom”, “Read with Dad”, includes different stories with elements of logical tasks for the development of a child’s thinking, imagination (crossword puzzles, rebuses, tasks on logic, riddles, labyrinths), creative abilities (a master class for the production of various characters and fairy tale heroes). A comparative analysis of the content of the stories, which offered for joint reading by parents and a child, has shown differences: authors select gender-neutral texts for reading with a mother and stereotyped – with a father (about active lifestyles, travels, etc.).

The interesting information also includes the section “Why?”, where preschoolers learn about different facts about the world of nature and the world of people. For example, stories about Roksolana – Nastia Lisovska. The girl is depicted with a strong spirit, strong-willed and active person: *“She studied Arabic, Turkish and Persian. She was able to dance, write poetry, and sing... After marrying the Sultan, Nastia Lisovska headed the state when her husband went to the campaign. Nastia was Ukrainian women who don’t surrender even in a hopeless situation”*.

Girls and boys are shown as equal, active, kind and emphatic personalities in the stories, fairy tales, and poems. Traditional depicting of both sexes are also present but is found to be significantly less than in previously analyzed magazines.

The revealed gender stereotypes in the school textbooks “Basic of Health” and children’s magazines have shown the phenomenon of “hidden discrimination” and “open discrimination”. Stereotyped presentation of illustrative and textual material causes the correction of content in accordance with normative educational documents and the principles of gender equality, ensuring the full personal development of preschoolers and junior pupils of both sexes.

Further research areas concern the conducting of the anti-discrimination expertise of the normative education document and educational content of the primary school, in particular, the new State Standard of Primary Education (2018), curricula and textbooks (2018–2019).

#### **7.4 Formation of the Outlook of Senior Preschoolers and Junior Pupils: Aesthetic Components**

In the concept of the Ukrainian national school-family<sup>1</sup> two alternative types of training are considered: the ideologically dogmatic type and the cultural-ecological type. In the first of these types, a whole series of «pedagogical myths» function: the ideological type of instruction, the priority of scientific and technical education, the subject class-lesson system, the oriented textbook, the basis of instruction, etc. These myths are primarily related to school education, but in many respects, these myths function implicitly in the existing system of preschool education. Proceeding from this ideologically dogmatic logic, the child must master a number of subject knowledge, which makes him ready for school knowledge. Accordingly, the many-sided development of the child (music, English, gymnastics, computer, etc.), the presumably functioning preschool institution. At the same time, given the fact that the breadth of the range of knowledge and skills of the child determines the success of the educational process, this objective success is not a single, and most importantly, a system-forming criterion of success.

By the end of the 20th century, more and more teachers and psychologists are inclined to the view that the development of the child's personality should be the true criterion for the success of educational work in the preschool age, which translates the educational and educational processes from the subject plane into a personal one. However, the adoption of such a package poses a serious and still unresolved problem: how much didactic success leads to the development of the individual and vice versa.

In addition, there is no personality in the activity approach in psychology, only a subject of activity. The main definition of activity is objectivity, which simultaneously characterizes the psyche. However, the space of personality is a break between activities. E. Fromm showed that such a purely human attitude to the world, as «love is subjective»: true love is not to be an object of love, but its subject. This same subjectivity of attitude towards the world is manifested in the position of «being», not «having.» This is not an activity-transforming attitude toward the world, in the space of which there is only a subject of activity, but a contemplative, in the space of which a person exists. The personality is characterized not by what the person did, but by what he refused to do<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Kuz V. G., Rudenko Yu. D., Sergiychuk Z. O., *The fundamentals of national upbringing: conceptual regulations*. Uman, 1991.-67 p.

Martynyuk I. V. *National upbringing: theory and methodology: Method, manual*.- K., 1995.

<sup>2</sup> Fromm E. *To have or to be?* M., 1991.

**БІБЛІОГРАФІЯ**

**Jekaterina Kartasova**, Doctor of Social Sciences, Economics, Lecturer, Department of Accounting and Finance, Business School, Middlesex University, (підрозділ 5.3).

**Абрамова Алла Сергіївна**, кандидат економічних наук, асистент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва факультету фінансів, підприємництва та обліку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, (підрозділ 1.3).

**Андрєєва Наталя Миколаївна**, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу економіко-екологічних проблем приморських регіонів Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, (підрозділи 4.6, 6.9).

**Аніловська Ганна Ярославівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та обліку Львівського державного університету внутрішніх справ, (підрозділ 1.2).

**Анісімов Вадим Миколайович**, молодший науковий співробітник відділу природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", (підрозділ 4.2).

**Антоненко Катерина Вікторівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету, (підрозділ 6.10).

**Арпентєва Маріям Равилівна**, доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент Російської академії природознавства, професор кафедри психології розвитку та освіти, ФДБОУ ВО «Калужський державний університет імені К.У. Ціолковського», (підрозділ 6.47).

**Балджи Марина Дмитрівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету, (підрозділ 4.5).

**Белоус Ірина Володимирівна**, кандидат економічних наук, завідувач сектору економіки Національного наукового центру "Інститут виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова, (підрозділ 3.8).

**Благодир Лілія Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки Вінницького національного технічного університету, (підрозділ 6.5).

**Вітківська Інна Миколаївна**, викладач кафедри соціології управління та соціальної роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, (підрозділ 1.4).

**Волик Ілля Анатолійович**, аспірант кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, (підрозділ 7.8).

**Галанець Володимир Васильович**, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри адміністративного та фінансового

менеджменту Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 4.3).

**Герасименко Олена Михайлівна**, кандидат економічних наук, докторант Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, (підрозділ 2.4).

**Гнатенко Марина Костянтинівна**, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства, (підрозділ 6.1).

**Гнилянська Леся Йосифівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 5ю2).

**Гончаренко Оксана Григорівна**, доктор економічних наук, професор, начальник кафедри економіки та соціальних дисциплін Академії Державної пенітенціарної служби, (підрозділ 6.7).

**Грималюк Андрій Вікторович**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної економіки Одеського торговельно-економічного інституту КНТЕУ, (підрозділ 3.3).

**Гуцаленко Любов Василівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України, (підрозділ 5.9).

**Демченко Оксана Петрівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ, (підрозділ 1.10).

**Деркач Оксана Геннадіївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка, (підрозділ 5.4).

**Дзюрах Юрій Михайлович**, асистент кафедри адміністративного ат фінансового менеджменту НУ "Львівська політехніка", (підрозділ 4.3).

**Дядюн Сергій Васильович**, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри прикладної математики і інформаційних технологій Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, доцент кафедри моделювання систем і технологій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, (підрозділ 7.5).

**Євтушенко Ганна Іванівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту університету Державної фіскальної служби України, (підрозділ 1.5).

**Жарнікова Валерія Владиславівна**, аспірант кафедри обліку та оподаткування Київського національного торговельно-економічного університету, (підрозділ 5.6).

**Жарун Олена Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності Уманського національного університету садівництва, (підрозділ 4.8).

**Задворних Сергій Сергійович**, кандидат економічних наук, головний спеціаліст економічного відділу Дрогобицької міської ради, (підрозділ 2.5).

**Задорожня Тетяна Миколаївна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управлінського обліку, бізнес-аналітики та статистики Університету державної фіскальної служби України, (підрозділ 3.6).

**Зачосова Наталія Володимирівна**, доцент, доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту та економічної безпеки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, (підрозділ 2.4).

**Зіньковська Дар'я Володимирівна**, кандидат економічних наук, викладач кафедри маркетингу Одеського національного економічного університету, (підрозділ 6.9).

**Зомчак Лариса Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент Львівського національного університету імені Івана Франка, (підрозділ 3.2).

**Іванов Сергій Володимирович**, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, (підрозділ 6.3).

**Кайдрович Христина Іванівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств та інформаційних технологій Львівського університету бізнесу та права, (підрозділ 1.3).

**Кальян Олександр Сергійович**, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії, (підрозділ 7.1).

**Канцір Ірина Анатоліївна**, доцент кафедри економіки та менеджменту Відокремленого структурного підрозділу "Інституту інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури", (підрозділ 2.7).

**Кирилюк Євгеній Миколайович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, (підрозділ 3.10).

**Кирилюк Ірина Миколаївна**, старший викладач кафедри менеджменту та економічної безпеки Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, (підрозділ 3.10).

**Кікінежді Оксана Михайлівна**, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, директор Науково-дослідного центру з проблем гендерної освіти і виховання учнівської та студентської молоді НАПН України – ТНПУ ім. В. Гнатюка, (підрозділ 7.31).

**Кіндзерський Юрій Вікторович**, доктор економічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України", (підрозділ 3.1).

**Кліпкова Оксана Ігорівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури», м. Київ, (підрозділ 2.75).

**Коваленко Юлія Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю Факультету міжнародних відносин НАУ, (підрозділ 6.8).

**Колосов Ілля Вадимович**, аспірант кафедри трудового права Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, (підрозділ 6.12).

**Колосова Марина Олександрівна**, студентка III курсу факультету обліку та оподаткування Нікопольського економічного університету, (підрозділ 6.12).

**Кондратенко Наталія Олегівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і публічного адміністрування Харківського національного університету міського господарства, (підрозділ 6.1).

**Копець Галина Романівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 6.6).

**Котова Інна Миколаївна**, старший науковий співробітник Одеського національного економічного університету, (підрозділ 4.5).

**Кравченко Ольга Михайлівна**, кандидат економічних наук, доцент, докторан Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка, (підрозділ 3.9).

**Кулик Олег Ігорович**, аспірант кафедри господарського права юридичного факультету Донецького національного університету імені Василя Стуса, (підрозділ 4.10).

**Кулиняк Ігор Ярославович**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту організацій Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 6.6).

**Куценко Віра Іванівна**, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу проблем природно-техногенної та екологічної безпеки Державної установи «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», (підрозділ 1.5).

**Левків Галина Ярославівна**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту факультету управління та економічної безпеки Львівського державного університету внутрішніх справ, (підрозділ 6.2).

**Левченко Ярослава Сергіївна**, доктор філософії з галузі «Соціальні та поведінкові науки», викладач кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, (підрозділ 5.3).

**Лисюк Тетяна Василівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, (підрозділ 3.12).

**Мареха Ірина Сергіївна**, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин Сумського державного університету, (підрозділ 4.1).

**Марина Анна Сергіївна**, кандидат економічних наук доцент кафедри обліку, фінансів та економічної безпеки Донецького національного технічного університету, (підрозділ 2.2).



**Марчук Ульяна Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ "Київський національний університет імені Вадима Гетьмана", (підрозділ 5.9).

**Мединська Тетяна Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, кредиту та страхування Львівського торговельно-економічного університету, (підрозділ 1.11).

**Мелешко Оксана Вікторівна**, магістр кафедри теорії та методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, (підрозділ 7.7).

**Меренкова Любов Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, (підрозділ 2.3).

**Мишенін Євген Васильович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету, (підрозділ 4.7).

**Моїсеєнко Ірина Павлівна**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та бухгалтерського обліку Львівського державного університету внутрішніх справ, (підрозділ 2.1).

**Муравйова Олена Миколаївна**, старший викладач кафедри іноземних мов Харківського державного університету харчування та торгівлі, (підрозділ 7.6).

**Ніколайчук Тетяна Олексіївна**, аспірантка Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ, (підрозділ 4.9).

**Одрехівський Микола Васильович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 5.1).

**Ониси́форова Валентина Юрїївна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, (підрозділ 1.7).

**Осташова Валерія Олександрівна**, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії, (підрозділ 7.1).

**Пантелеев Володимир Павлович**, доктор економічних наук, професор кафедри обліку та оподаткування Національної Академії статистики, обліку та аудиту, (підрозділ 5.11).

**Параниця Надія Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управлінського обліку, бізнес-аналітики та статистики Університету державної фіскальної служби України, (підрозділ 3.6).

**Пасічник Юрій Васильович**, доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу фінансово-кредитної та податкової політики Національного Наукового центру «Інститут аграрної економіки», (підрозділ 1.6).

**Подра Ольга Павлівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту Львівського державного університету внутрішніх справ, (підрозділ 6.2).

**Попова Любов Василівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри публічних, корпоративних фінансів та фінансового посередництва факультету фінансів, підприємництва та обліку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, (підрозділ 1.3).

**Поснова Тетяна Вікторівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Університету державної фіскальної служби України, (підрозділ 5.4).

**Посохов Ігор Михайлович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Організація виробництва і управління персоналом» Національного технічного університету "ХПІ", м. Харків, (підрозділ 3.7).

**Пугаченко Ольга Борисівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету, (підрозділ 5.12).

**Пишк-Ковальська Оріся Остапівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 5.1).

**Рева Олексій**, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку, фінансів та економічної безпеки Донецького національного технічного університету, (підрозділ 2.2).

**Ривак Наталія Орестівна**, кандидат економічних наук Фінансовий аналітик Viva Vox School, (підрозділ 2.1).

**Римкевич Валерій Валентинович**, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародного бізнесу Установа освіти "Білоруський державний економічний університет" (м. Мінськ), (підрозділ 3.3).

**Ринкевич Наталя Сергіївна**, асистент кафедри фінансів і маркетингу ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», (підрозділ 6.3).

**Руцишин Надія Михайлівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки та банківського бізнесу Львівського торговельно-економічного університету, (підрозділ 1.11).

**Савицька Анна Юрївна**, аспірант кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка, (підрозділ 7.2).

**Сай Леся Петрівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету "Львівська політехніка", (підрозділ 5.2).

**Сарана Леся Анатоліївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту, (підрозділ 5.5).

**Сатушева Карина Валеріївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та бізнес-консалтингу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, (підрозділ 5.10).

**Скорик Марина Олегівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії Університету державної фіскальної служби України, (підрозділ 1.1).

**Скриннік Наталія Анатоліївна**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Харківського державного університету харчування та торгівлі, (підрозділ 7.6).

**Собко Анна Борисівна**, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри готельно-ресторанної справи Східноєвропейського університету економіки і менеджменту, (підрозділ 3.11).

**Соболева-Терещенко Олена Анатоліївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економіки Університету імені Бориса Грінченка, (підрозділ 5.6).

**Сорока Ростислав Степанович**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та обліку Львівського державного університету внутрішніх справ, (підрозділ 1.2).

**Стельмах Анастасія Василівна**, Львівський національний університет імені Івана Франка, (підрозділ 3.2).

**Степанов В'ячеслав Миколайович**, доктор економічних наук, професор, кандидат технічних наук, головний науковий співробітник відділу економіко-екологічних проблем приморських регіонів Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, (підрозділ 4.4).

**Степанова Алла Адамівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту інноваційної та інвестиційної діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка, (підрозділ 5.4).

**Степанова Ольга Петрівна**, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології Інституту гуманітарної освіти Магнітогорського державного технічного університету ім. Г.І. Носова, (підрозділ 6.4).

**Степська Олена Володимирівна**, кандидат юридичних наук, Національний університет "Одеська юридична академія", (підрозділ 3.8).

**Сукач Олена Миколаївна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Східноєвропейського університету економіки і менеджменту, (підрозділ 1.8).

**Сухова Тетяна Леонідівна**, старший викладач кафедри загальної економічної теорії та економічної політики Одеського Національного Економічного Університету, (підрозділ 3.3).

**Сушко Наталія Валеріївна**, кандидат історичних наук, доцент кафедри готельно-ресторанної справи Східноєвропейського університету економіки і менеджменту, (підрозділ 3.11).

**Теліщук Микола Миколайович**, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економічної теорії Університету державної фіскальної служби України, (підрозділ 1.1).

**Терещук Оксана Степанівна**, кандидат географічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, (підрозділ 3.12).

**Трушкіна Наталія Валеріївна**, кандидат економічних наук, член-кореспондент Академії економічних наук України, старший науковий співробітник Інституту економіки промисловості НАН України (м. Київ), (підрозділ 6.11).

**Турнетко Оксана Андріївна**, старший викладач Київського економічного інституту менеджменту, (підрозділ 2.6).

**Тютюнник Ганна Олексіївна**, кандидат економічних наук, молодший науковий співробітник Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, (підрозділ 4.6).

**Уланчук Володимир Семенович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Уманського національного університету садівництва, (підрозділ 4.8).

**Федорова Вікторія Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, (підрозділ 5.7).

**Федорова Вікторія Олександрівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, (підрозділ 5.8).

**Філатова Любов Сергіївна**, викладач кафедри менеджменту, маркетингу та економіки Вінницького національного технічного університету, (підрозділ 6.5).

**Фоміна Тетяна Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету, (підрозділ 5.12).

**Цина Андрій Юрійович**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, (підрозділ 7.7).

**Цина Валентина Іванівна**, доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, (підрозділ 7.8).

**Чепеленко Анастасія Станіславівна**, студентка Інституту кримінальної юстиції та прокуратури Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, (підрозділ 2.8).

**Чепеленко Анжеліка Михайлівна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємств та менеджменту Української інженерно-педагогічна академії, (підрозділ 2.8).

**Чепіжко Олена Володимирівна**, аспірант кафедри «Організація виробництва і управління персоналом» Національного технічного університету "ХП" , м. Харків, (підрозділ 3.7).

**Шафранова Катерина Володимирівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарний інститут вищого навчального закладу "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна", (підрозділ 7.2).

**Шинкаренко Володимир Григорович**, доктор економічних наук, професор, професор кафедри управління та адміністрування Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, (підрозділ 5.8).

**Штельма Ольга Миколаївна**, старший викладач кафедри прикладної математики і інформаційних технологій Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, (підрозділ 7.5).

**Шульга Ірина Мирославівна**, кандидат педагогічних наук, асистент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, (*підрозділ 7.3*).

**Шумейко Зінаїда Євгенівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та гуманітарних дисциплін Академії Державної пенітенціарної служби, (*підрозділ 7.9*).

**Якименко Світлана Іванівна**, доктор філософії в галузі освіти, професор, завідувач кафедри початкової освіти факультету дошкільної та початкової освіти Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, (*підрозділ 7.4*).

**Ярова Інесса Євгенівна**, кандидат економічних наук, доцент, старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин. Сумського державного університету, (*підрозділ 4.7*).

## ЗМІСТ

<b>ВСТУП</b> .....	<b>3</b>
<b>РОЗДІЛ 1. ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ СУСПІЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ</b> .....	<b>5</b>
1.1 <i>Tax Activity as a Complex Component of Economic Policy of the State</i> .....	5
1.2 <i>Fiscal Role of Non-tax Revenues in the System of Government Revenues of Ukraine</i> .....	19
1.3 <i>Role of Local Taxes and Dues in the Revenues of Local Budgets of Ukraine</i> .....	29
1.4 <i>Соціальна відповідальність громадських організацій</i> .....	39
1.5 <i>Соціальна сфера в умовах економіки знань (методологічні передумови розвитку)</i> .....	47
1.6 <i>Regulation of the Insurance Market of Ukraine in the Context of European Integration</i> .....	62
1.7 <i>Ринок страхових послуг України: стан та перспективи розвитку</i> .....	70
1.8 <i>Українські реалії розвитку недержавного пенсійного страхування</i> .....	78
1.9 <i>Дослідження динаміки розвитку ринку медичного страхування в Україні</i> .....	85
1.10 <i>Bank's Credit Risk Management in Modern Conditions</i> .....	93
1.11 <i>Modern Priorities of Activities of Domestic Banks to Promote Development of Economy of Ukraine</i> .....	102
<b>РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА БЕЗБЕКА ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ</b> .....	<b>112</b>
2.1 <i>Methodological Support of Institutional Basis of Economic Security</i> .....	112
2.2 <i>Analysis of the Level of Economic Crime in Ukraine in the Context of Providing Economic Safety of the Country</i> .....	126
2.3 <i>Боргова безпека України: теоретичні засади, індикатори оцінювання, сучасний стан</i> .....	134
2.4 <i>Peculiarities of the use of the Method of Expert Evaluation in the Process of Risk Management of the Industrial Enterprise and in the Process of Evaluation Economic Security level of Financial Institution</i> .....	146
2.5 <i>Modern Trends of Emergency of the Financial System – FinTech and Financial Security</i> .....	161
2.6 <i>Synergetic System Transformations of the Global Financial System</i> .....	174
2.7 <i>Креативні індустрії та кластерні формування – шлях до розв'язання економічних проблем інноваційної економіки</i> .....	181
2.8 <i>Corruption as a Phenomenon of an Endangered Degradation of the Economic System</i> .....	192
<b>РОЗДІЛ 3. НОВІТНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ</b> .....	<b>205</b>
3.1 <i>Суспільний та індустріальний розвиток: проблеми взаємозв'язку у контексті модернізації країни</i> .....	205

3.2 ARIMA-Model of Ukrainian Macroeconomic Indicators Forecasting.....	213
3.3 Поведенческая экономика и теория рисков.....	221
3.4 System and Cyclical Approach to the Functional Features of Human Capital in Emerging Economies .....	229
3.5 Производство и потребление в контексте четвертой промышленной революции.....	237
3.6 Integrated Evaluation of Economic Potential of «Naftogaz Ukraine».....	250
3.7 Modern Condition and Efficiency of the Activities of Engineering Enterprises of Ukraine.....	257
3.8 Development of the Land Market in Ukraine.....	272
3.9 Formation of Livestock Products Price Chain in terms of the Modern Social and Economic Development of Ukraine.....	280
3.10 Problems of Ensuring the Safety and Quality of Livestock Products in Ukraine .....	286
3.11 Research of the Modern Hotel Industry Market of Ukraine.....	300
3.12 Розвиток екскурсійної діяльності у Волинській області .....	307

#### **РОЗДІЛ 4. ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ..... 314**

4.1 The European Union's Energy Policies on Smart Grids .....	314
4.2 Financial-legal Aspect of the Prevention of Natural-technogenic Treats from Temporarily Occupied Territories of Ukraine.....	321
4.3 Роль держави у підвищенні енергетичного потенціалу сільського господарства.....	329
4.4 Проблемы изучения системных (эмерджентных и синергетических) эффектов в управлении экологизацией экономики .....	339
4.5 The Emergence of Socio-Ecological and Economic Development on the Example of the Application of the Financial Mechanism of Natural Resource Management.....	354
4.6 Emergence of Economic&Ecological Systems in the Context of the Introduction of an Innovation Paradigm of "Green Growth" .....	363
4.7 Methodology of Formation of Economic and Socio-Ecological Indicators of Economic Activity in The Context of National Security.....	373
4.8 Органічне виробництво – інноваційна активність аграрних виробників.....	383
4.9 Державно-приватне партнерства в царині природно-заповідного фонду: економічні аспекти .....	392
4.10 Stimulation of The Use of Energy from Renewable Sources with Cryptocurrency .....	400

#### **РОЗДІЛ 5. ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ..... 409**

5.1 Problems of Formation of the Financial Mechanism of Management in innovative Enterprises.....	409
5.2 Емерджентність управління інноваційно-інвестиційними проектами в умовах інноваційного розвитку підприємства.....	422

5.3 Organizational Support for Ensuring Investment Attractiveness of Motor Transport Enterprises .....	430
5.4 Дослідження інвестиційної привабливості підприємств фармацевтичної галузі .....	439
5.5 Порівняльна характеристика підтримки та розвитку малого й середнього бізнесу в Європейських країнах .....	449
5.6 Емерджентність систем лояльності: управління дебіторською заборгованістю та розрахунки з покупцями .....	456
5.7 Вдосконалення методичного підходу до оцінки та аналізу зовнішньої оборонної стратегічної гнучкості АТП .....	473
5.8 Defining Borders of Crisis State Steps for Separate types of Enterprise's Business .....	484
5.9 Financial Statements: Accounting System Theories And Reality Today .....	491
5.10 Organizational Principles of Internal Reporting for Innovation Activity Management.....	498
5.11 Драйвера внутрішнього аудиту в реалізації емерджентності групи підприємств.....	506
5.12 Внутрішній контроль капіталу у дооцінках.....	520

<b>РОЗДІЛ 6. УПРАВЛІНСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА .....</b>	<b>530</b>
6.1 Theoretical and Applied Aspects of Business Entities Financial Management.....	530
6.2 Theoretical Aspects of Economic Security Management of an Enterprise....	537
6.3 Современные тенденции развития организационной культуры предприятий.....	545
6.4 Социально-психологические технологии управления карьерой руководителя организации .....	554
6.5 Ефективність і конкуренція: взаємозв'язок і взаємозумовленість .....	567
6.6 Теоретичні аспекти трактування понять "ризик" та "ризик інвестиційного проекту" .....	579
6.7 Послуга і проблеми її виробництва суспільним сектором .....	588
6.8 Financial and Legal Aspects of Content and Marketing Innovation Instruments for Foreign Economic Activity Development .....	595
6.9 Маркетинговий аудит в системі емерджентного підходу щодо дослідження ринкового середовища.....	602
6.10 Україна в інформаційно-технологічному трейдингу .....	612
6.11 Формування інтегрованої транспортно-логістичної системи в Україні: фінансово-правовий аспект .....	619
6.12 Релятивистская (экономико-соционическая) концепция дальнейшего развития поведенческой экономики и ее влияние на изучение потребительского выбора в современном обществе .....	630



<b>РОЗДІЛ 7. СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ СОЦІО-ПРАВОВОГО РОЗВИТКУ СІСПІЛЬСТВА .....</b>	<b>644</b>
7.1 <i>Legal Self-Education of youth as an Element of Civil Society Creation .....</i>	644
7.2 <i>Суспільні ознаки соціально виключеної молоді .....</i>	651
7.3 <i>The Impact of Educational Content on the Gender Socialization of Preschoolers and Junior Children .....</i>	659
7.4 <i>Formation of the Outlook of Senior Preschoolers and Junior Pupils: Aesthetic Components .....</i>	668
7.5 <i>Methodological Aspects of Creation and Implementation of Information and Communication Technologies in Education .....</i>	675
7.6 <i>Формування англомовної професійно орієнтованої комунікативної компетентності студентів-фінансистів за допомогою інтерактивних методів навчання .....</i>	685
7.7 <i>The System of Methods for Forming Students' Civic Responsibility in Technological Education .....</i>	693
7.8 <i>Innovative Pedagogical Technologies for Forming Civic Responsibility for 7-8 Grade Students .....</i>	705
7.9 <i>Шляхи формування мовнокомунікативної компетентності працівників державної кримінально-виконавчої служби .....</i>	714
<b>БІБЛІОГРАФІЯ.....</b>	<b>724</b>